

Inpassing Tuin van Tersteeg

Bijlage bij het bestemmingsplan voor de realisatie van 6 woningen achter Rustoord

d.d. 16.02.2022

Opgesteld door Gls architectuur|interieur en ViForis BV

in opdracht van CRA vastgoed

In deze bijlage wordt nader ingegaan op de beeldkwaliteit voor het deel van het plan dat is aangeduid als “tuin van Tersteeg” in het bestemmingsplan. In het oorspronkelijk tuinplan van Tersteeg werden in dit deel geen tuinelement gevoegd, zoals dat voor andere delen wel het geval was, bijvoorbeeld in de vorm van een ijskelder, waterpartij, etc. Dit deel was echter onlosmakelijk onderdeel van zijn tuinplan waarin de beleving van de heide en het omringende landschap deel uitmaakten van het tuinplan rondom Rustoord. Belangrijk element was de lange zichtlijn vanuit de Kokswoning/Ketelhuis over de heide. Terugbrengen van deze zichtlijn over een heideterrein maakt deel uit van de planontwikkeling, al is het terugbrengen van de zichtlijn slechts beperkt mogelijk, doordat aan de overzijde van de Dunsedijk de golfbaan is aangelegd. In het nieuwe plan is er daarom voor gekozen de zichtlijn niet door te trekken, maar te beëindigen door een woning die als tegenhangen van de Kokswoning fungeert. Aan de zuidzijde wordt dit deel van de tuin begrensd door de bestaande loofgang van Rhododendrons. Aan de noordzijde door drie nieuwe woningen die aan de rand van dit heideterrein staan, enigszins verscholen tussen bomen en struiken.

Op onderstaande luchtfoto is de situatie zichtbaar zoals deze was vlak na de aanleg van de tuin. Duidelijk is dat de inrichting bestond uit heide met verspreide bomen en boomgroepen. Tevens is een afbeelding toegevoegd van een heideterrein zoals dat op een vergelijkbare manier is opgenomen in een ontwerp van Wattez, een tijdgenoot van Tersteeg, voor Park 1813.

Vogelvluchtopname vanuit het zuidwesten, 1924. (Bron: Aviodrome, fotonr. 1235.)

Gespaard heideterrein op park 1813 (Bron: Groninger Archieven nr 535-284)

De toekomstige inrichting van dit deel van de tuin van Tersteeg bestaat uit het terugbrengen van de zichtlijn over het terrein en de ontwikkeling van heide. Dit laatste gebeurt door het terrein vrij te maken van beplanting, met uitzondering van de meest waardevolle bomen en de bovenste 10 tot 15 cm rijke bovengrond te verwijderen. Vervolgens wordt maaisel en plagsel van een naburig heideveld over het terrein verspreid waarmee een aanzet wordt gegeven voor de ontwikkeling van heide. Daarnaast worden karakteristiek soorten bomen en struiken aangeplant in de randen van dit heideveld. Dit zal spaarzaam moeten gebeuren om de gecreëerde zichtlijn niet weer snel dicht te laten groeien. Soorten die kunnen worden toegepast zijn:

- Jeneverbes (*Juniperus communis*), solitair of in kleine groepen van maximaal 5 stuks
- Brem (*Cytisus scoparius*), in groepen van 5 tot 10 stuks, gemengd met
- Gaspeldoorn (*Ulex europaeus*) en
- Wegedoorn (*Rhamnus cathartica*)
- Groveden (*Pinus sylvestris*) als solitair
- Zomereik (*Quercus robur*) als solitair of in een groep van maximaal 3 stuks
- Eventueel berk (*Betula pendula*), eveneens in kleine groepen tot maximaal 5 stuks.

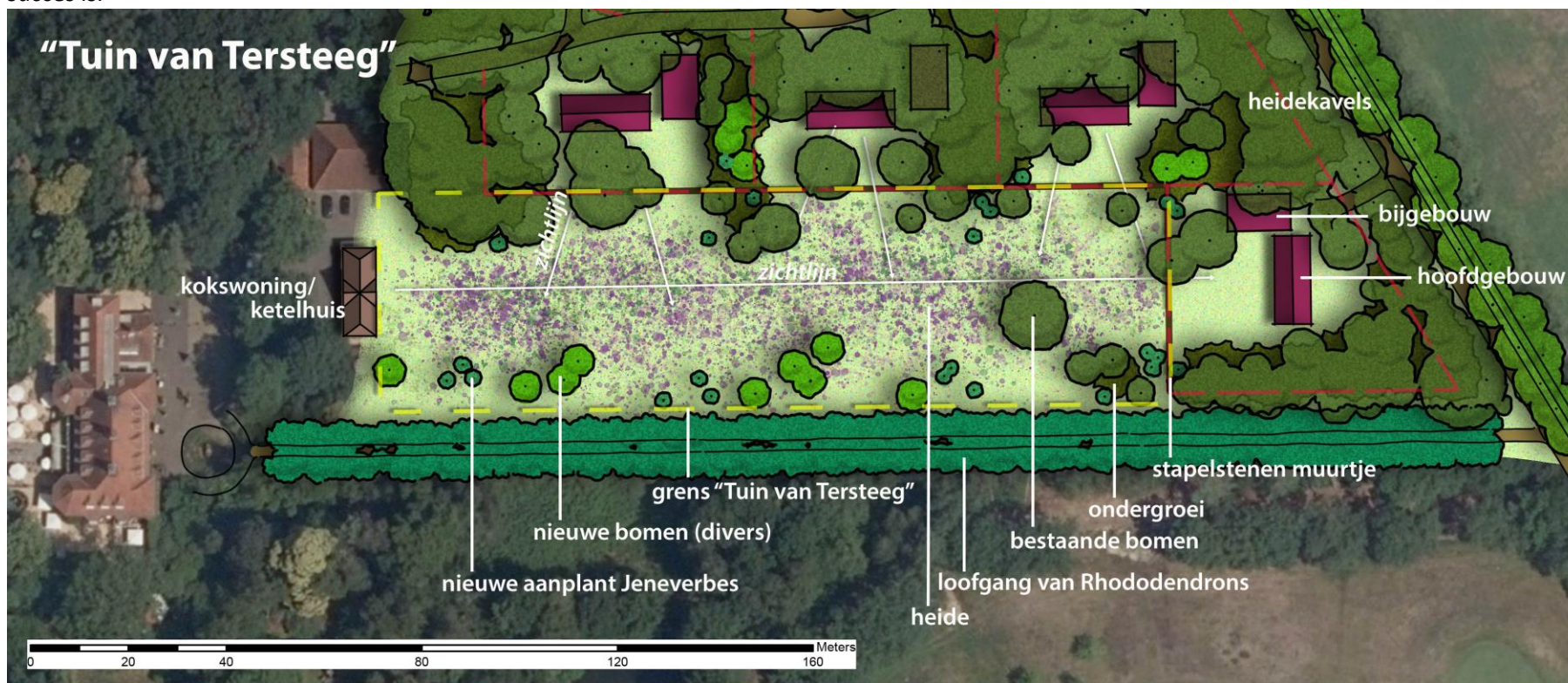
De laatste van bovengenoemde soorten zal zich waarschijnlijk ook spontaan in het gebied vestigen en hoeft daarom niet te worden aangeplant. Door middel van gericht beheer kan vervolgens bekeken worden of deze op de desbetreffende plek moeten worden weggehaald of kunnen blijven staan.

Referentiebeelden voor de ontwikkeling tot heide met groepen jeneverbes, brem en gaspeldoorn in de randen van het heideveld.

Het beheer zal bij voorkeur bestaan uit het periodiek begrazen door schapen. Dit in de vorm van drukbegrazing, waarbij een kleine kudde schapen in korte tijd wordt ingezet om het gebied te “maaien”. Voordeel daarvan is dat gewerkt kan worden met een tijdelijke afrastering om de schapen bij elkaar te houden en er geen permanent raster geplaatst hoeft te worden. Naast begrazing zal af en toe ook een enkele boom of struik weggehaald moeten worden om te voorkomen dat het gebied verbost. Alternatief voor begrazingsbeheer is maaibeheer, waarbij één of twee keer per jaar wordt gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd. Het aantal keer maaien hangt af van de situatie, aanvankelijk zal twee keer per jaar maaien noodzakelijk zijn en kan later volstaan worden met één keer per jaar.

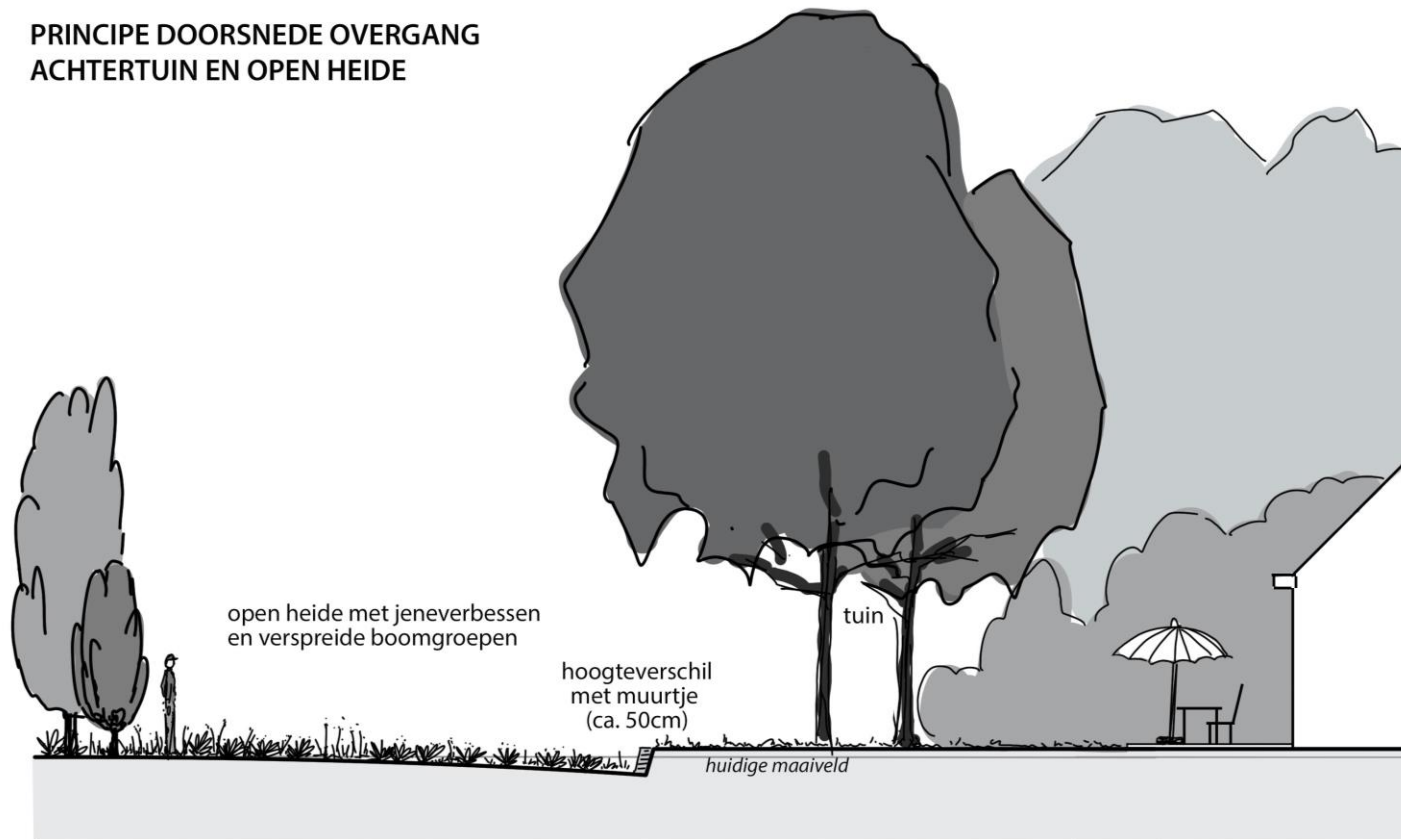
Hieronder is een impressie opgenomen van het uiteindelijke einddoel van de inrichting en met name het beheer van de tuin van Tersteeg. Het beheer is erop gericht heide te ontwikkelen. Ervaringen op andere plekken hebben echter geleerd dat heideontwikkeling niet gemakkelijk is en er geen garantie op succes is.

Impressie "Tuin van Tersteeg"

Op de overgang van de tuinen van de kavels en het heideterrein is voorzien in een afscheiding in de vorm van een muurtje van stapelstenen. Deze is op zo'n manier vorm gegeven dat deze vanuit de tuin nagenoeg onzichtbaar is en het heideterrein qua beleving deel uitmaakt van de privé-tuin, maar anderzijds wel duidelijk zichtbaar is voor een mogelijke wandelaar door de tuin. Op deze manier is voor de wandelaar duidelijk waar de tuin van Tersteeg ophoudt en de privé-kavels beginnen. Dit is gedaan door een klein hoogteverschil te maken, dat kan ontstaan door licht ophogen van de tuinen in combinatie met licht afgraven van de randen van het heideveld. Op onderstaande doorsnede is dit verder verduidelijkt. In beeldkwaliteit sluit het muurtje aan op de muurtje zoals Tersteeg deze ook gebruikte rond Rustoord. Ook daarvan is hieronder een beeld opgenomen.

PRINCIPE DOORSNEDE OVERGANG ACHTERTUIN EN OPEN HEIDE

Principeddoorsnede overgang tussen tuin en heide

Stapelstenen muurtjes als overgang tussen hoog en laag bij Rustoord (Bron: NA, nr. NL-HaNA_2.24.06.02_0_253-7289)